

5 **Geboorteregistratie** van alle kinderen is noodzakelijk. Registratie is van essentieel belang opdat elk kind zijn rechten zou kunnen uitoefenen.

6 Bepaalde **mentaliteiten, gebruiken en gewoontes** in verband met kinderarbeid moeten veranderen. Als de hele samenleving inziet wat de voordelen van onderwijs zijn en als werkgevers die kinderen uitbuiten sterk veroordeeld worden, zullen meer kinderen naar school gestuurd worden en zullen ze minder moeten werken.

2.6 **Hoe zit dat bij jou?**

In België doen de meeste kinderen geen werkjes die slecht zijn voor hun gezondheid. Af en toe thuis meehelpen, bijvoorbeeld met de afwas, is geen kinderarbeid. Je hebt dan nog de tijd om te spelen, om naar school te gaan, je vrienden te zien of uit te rusten als je moe bent. Dit geldt niet voor kinderen die écht moeten werken.

Thuis een handje toesteken is dus geen kinderarbeid! Zodat je het verschil tussen de twee goed zou kennen, stelt UNICEF je de volgende oefening voor.

Ken je goed het verschil tussen werken en gewone taakjes doen?
Onderstreep de woorden die gewone taakjes zijn:

- steenkool ontginnen – de hond uitlaten – het vee bijeendrijven – je kamer opruimen – het graan oogsten – de vuilniszakken buiten zetten – het huisvuil sorteren – de tafel dekken – katoen plukken

Het is dus de taak van de regeringen om gratis, verplicht en kwaliteitsvol onderwijs te voorzien! Door naar school te gaan, hebben kinderen de kans om zich correct te ontwikkelen en kunnen ze zich verzekeren van een betere toekomst door te leren lezen, schrijven en rekenen. Via een speciale regeling kan ervoor gezorgd worden dat kinderen het werken combineren met naar school gaan.

2 Kinderarbeid is een ernstig probleem. Maar arme families kunnen dikwijls moeilijk overleven als kinderen niet mee werken. Kinderarbeid afschaffen van vandaag op morgen is dus onmogelijk. In de plaats daarvan willen organisaties zoals UNICEF ten eerste **gevaarlijk werk en uitbuiting afschaffen**.

3 Er wordt voor gezorgd dat de **werkomstandigheden** waarin kinderen werken veilig worden gemaakt. Kinderen mogen niet slecht behandeld worden en hun leven mag niet in gevaar gebracht worden.

4 Er worden projecten opgericht om **armoede te bestrijden**. Armoede is één van de belangrijkste oorzaken van kinderarbeid.

2.7 **Hoe zat het vroeger met kinderarbeid in België?**

Wat een uitvinding...

Neen, er is geen speciaal moment gekomen waarop iemand kinderarbeid heeft uitgevonden. Het is iets dat al heel lang bestaat. In de 19de en 20ste eeuw moesten arme kinderen in industrielanden zoals België kleren maken, in steenkoolmijnen en op het veld werken. Kinderen moesten geld verdienen om te kunnen betalen wat ze nodig hadden om te leven. Ze werkten voor een hongerloon en klopten lange dagen in verschillende arbeidssectoren zoals de textiel fabrieken, steenkoolmijnen, glasfabrieken... In de Gentse textiel fabrieken bijvoorbeeld, werkte een kind gewoonlijk evenveel als een volwassene, namelijk 14 uur per dag of 78 uur per week.

Zij hadden geen kindertijd, geen tijd om te spelen of om naar school te gaan. Bovendien ging hun gezondheid er erg op achteruit en stierven ze vaak op jonge leeftijd.

Wist je dat...?

Wist je dat de zomervakantie in juli en augustus is ontstaan opdat kinderen hun ouders zouden kunnen helpen op het veld? Voor de bevolking die destijds voor een groot deel uit landbouwers bestond, was augustus immers een drukke oogstmaand. Tientallen jaren later werkten er minder mensen in de landbouwsector, maar de zomervakantie bleef gewoon verder bestaan. Zo komt het dat jullie nu een lange vakantie hebben in de zomer!

3. **INFORMATIE & SPEL**

Op www.unicef.be/kids, vind je meer informatie, oefeningen en spelletjes over kinderarbeid bij ons en elders in de wereld.

Je kan naar 'ONTDEK' gaan en Haïti bezoeken, het land van Youdelca waarvan je de getuigenis las. Of klik op 'INFO' > 'Lezen en opzoeken' > 'Infobladen' waar je een werkblaadje vindt met extra oefeningen. Onder 'unicefkids magazine' kan je het nummer over kinderarbeid lezen.

Ga naar onze kids-website en download het werkblaadje over kinderarbeid!

4. **ACTIE**

Bedenk een leuke actie met je klas of school!

Ga naar www.unicef.be/kids > 'NEEM DEEL' en klik op 'Dag voor verandering'.

Contacteer ons voor meer informatie via info@unicef.be

Kijk voor meer informatie zeker op onze pagina www.unicef.be/kids

Kinderarbeid

1. **AAN HET WOORD**

Hieronder vind je het verhaal van Youdelca, een meisje van twaalf jaar uit Haïti dat werkte als huishoudhulpje.

Ook de 12-jarige Werlyn doet de hele dag huishoudelijk werk. Strijken met een strijkijzer gevuld met kolen is heel moeilijk, maar op de Filippijnen heeft niet iedereen elektriciteit.

Youdelca, 12 jaar

"Ik ben weggegaan uit mijn dorp in de streek van Cayes, in het zuiden van Haïti, toen ik zes was. Mijn ouders hadden geen geld voor de school. Toen mijn tante op bezoek kwam, kon ze mijn ouders overtuigen om mij mee naar Port-au-Prince te laten vertrekken. Ik zou een aangenamer leven hebben bij haar. Ze zou voor mij zorgen zoals voor haar eigen kinderen en ik zou naar school kunnen gaan. De dag van mijn vertrek was ik droevig want ik hield erg veel van mijn ouders en van mijn zusje. In Port-au-Prince heeft mijn tante me inderdaad ingeschreven in een school, maar ik kwam elke dag anderhalf uur te laat door al het werk

dat ze me liet doen. Ik stond op om 5 uur en moest dan zeven keer heen en weer te voet om water te halen aan de pomp verderop in de straat. Dan schrobde ik de vloeren, deed de vaat, maakte het bed van mijn tante op en nog veel meer. Om 13 uur, na school, moest ik met mijn tante helpen verkopen op de markt tot 19 uur. 's Avonds hielp ik nog in de keuken. Pas na 22 uur kon ik gaan slapen. Ze slingerde me vaak beledigingen naar mijn hoofd en als ik te traag werkte, gebruikte ze de zweep."

Youcelda had geluk, ondertussen heeft ze onderdak gevonden in het opvangcentrum van een organisatie in Port-au-Prince.

Ver. Uitgever: UNICEF België, Yves Willems, Keizerstraat 66, 1000 Brussel. Met dank aan Fauve Van den Berghie voor haar aangename medewerking aan deze fiche

MET DE STEUN VAN DE BELGISCHE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING .be

2. VRAAG & ANTWOORD

Hieronder vind je veel gestelde vragen over kinderarbeid en antwoorden op die vragen. Soms krijg je ook een doe-opdracht.

2.1 WAT is kinderarbeid?

Kinderarbeid is zwaar en eentonig. Het is werk dat kinderen lang en vaak moeten doen. Ze krijgen er maar een beetje of helemaal geen loon voor. Dikwijls volgen ze geen onderwijs of moeten ze de school vroegtijdig verlaten.

Er bestaan grote verschillen tussen het soort werk dat kinderen doen. Het is belangrijk om weten dat niet alle soorten werk dat kinderen onder de 18 jaar doen onder 'kinderarbeid' valt. Je kamer opruimen, de vaat doen, je ouders thuis helpen of wat zakgeld verdienen buiten de school of tijdens de vakantie, is geen kinderarbeid. We spreken van kinderarbeid wanneer de gezondheid van kinderen op het spel staat, wanneer ze niet naar school kunnen gaan en hun ontwikkeling verstoord wordt. Ze hebben dan geen kindertijd en hun waardigheid en welzijn worden niet gerespecteerd.

In de ergste gevallen komen kinderen terecht in de slavernij, worden ze gebruikt om oorlog te voeren, moeten ze drugs verkopen of worden ze verkocht. Deze kinderen worden mishandeld en uitgebuit. Het zijn vormen van kinderarbeid die onaanvaardbaar zijn en die we moeten bestrijden!

Ga samen in debat!
Kinderarbeid: voor of tegen? Of is je mening eerder verdeeld? Schrijf op een apart blad argumenten vóór of tegen kinderarbeid.

© UNICEF/NYHQ/2010/Rogel LeMayne

© UNICEF/NYHQ/2009/0969/Noorani

2.2 WAT doen kinderen als werk?

1. In de stad en op het platteland

In de stad werken kinderen vaak als straatverkoper. Sommigen verzamelen flessen, werken als voddensrapper of als schoenenpoetser. Anderen serveren in theekraampjes of werken in fabrieken. Nog anderen worden ingezet bij activiteiten van dievenbendes. Ook zijn er kinderen die werken als huishoudhulpjes, ook wel huishoudslaven genoemd, zoals Youdelca. Huishoudhulpjes zijn meestal meisjes.

Op het platteland werken kinderen vooral in de landbouw. Ze worden dan vaak gezien als een familielid dat niet betaald moet worden. Het werk op de boerderijen kan veel risico's inhouden. Kinderen werken met pesticiden of schadelijke chemische producten en ze kunnen gestoken worden door insecten of sterven aan slangenbeten.

© UNICEF/NYHQ/2009/0969/Noorani

2. Uitbuiting of waardig werk?

Er zijn grote verschillen tussen het soort werk dat kinderen doen. De ene arbeid is meer aanvaardbaar dan de andere, naargelang de leeftijd van het kind, het soort werk dat hij of zij doet, de werkomstandigheden, enzovoort. Het doel van UNICEF is om in de eerste plaats kinderen te helpen die uitgebuit worden en die gevaarlijk werk doen, zoals bijvoorbeeld de jongen op de foto die op een vuilnisbelt werkt.

Maar... of het werk dat kinderen doen waardig of uitbuitend is, hangt niet altijd af van het beroep op zich! Zo is bijvoorbeeld het werk van huishoudhulpjes met een vriendelijke baas in een respectvolle omgeving waar ze ook naar school kunnen gaan wél waardig werk.

Wanneer kinderen werken in een veilige omgeving waar ze met respect behandeld worden, waar hun gezondheid niet op het spel staat en wanneer ze een correct loon krijgen en voldoende tijd vrij hebben om naar school te gaan en te spelen, spreken we van **waardig werk**. Een kind dat samen met zijn familie gaat werken om geld te verdienen om te eten en verder geen gevaar loopt, doet waardig werk.

Wanneer kinderen in gevaarlijke omstandigheden werken voor een hongerloon, ziek of gewond kunnen worden door bijvoorbeeld met giftige stoffen te werken, dan doen ze **uitbuitend en gevaarlijk werk**. Dat is bijvoorbeeld zo voor een kind dat koffie plukt op een plantage waar hij de vervuilde lucht van pesticiden inademt.

Deze 12-jarige jongen hoedt de hele dag geiten in Pakistan, en dat met de glimlach! Het is een voltijds werk: geen moment vrij om naar school te gaan!

© UNICEF/UNAIDS/2010/0020/Alisan Khan

© UNICEF/NYHQ/2010/2497/Michael Kamler

2.3 WAAROM is er kinderarbeid?

Er zijn verschillende oorzaken:

- **Armoede:** zonder het loon van kinderen, is er geen geld om te eten voor de familie. Het loon van de ouders alleen is niet voldoende.
- **Geen goede scholen:** de school is te duur, te ver of kiest jongens boven meisjes, enzovoort. Wanneer de ouders niet weten waarom school belangrijk is, zullen ze hun kinderen liever laten werken.
- **Kinderen moeten voor zichzelf zorgen:** ze hebben geen ouders meer door de oorlog, door HIV/aids of door andere ziektes. Ze hebben niemand meer die voor hen zorgt en hen beschermt en moeten dus zelf geld verdienen.
- **Kinderen zijn gemakkelijkere werkrachten dan volwassenen:** ze zijn klein en lenig en hebben er minder moeite mee om bijvoorbeeld te kruipen in kleine ruimtes zoals mijnen. Ook zijn ze goedkopere werkrachten: ze krijgen een veel lager loon dan volwassenen.

Lees de getuigenis op de eerste bladzijde. Waarom is Youdelca gaan werken?

2.4 WAT zijn de gevolgen voor kinderen?

Hieronder vind je enkele van de gevolgen van kinderarbeid:

- **Niet of weinig naar school gaan**
Hierdoor hebben kinderen niet dezelfde kansen als leeftijdsgenootjes om zich volwaardig te ontwikkelen. Door geen onderwijs te volgen is het nóg moeilijker om uit hun nare situatie te geraken.
- **Risico lopen om gekwetst of ziek te worden**
Dit kan bijvoorbeeld door werk in gevaarlijke omstandigheden of met giftige stoffen.

• Laag zelfbeeld

Dat is het geval bij kinderen die worden uitgebuit, zoals bijvoorbeeld huishoudslaven. Ze durven niemand in de ogen kijken omdat ze het niet gewend zijn dat iemand hen vriendelijk behandelt. Een kind is zwaar getekend als hij bijvoorbeeld de hele dag genegeerd wordt of telkens opnieuw te horen krijgt dat hij lelijk en dom is.

2.5 WAT wordt er voor deze kinderen gedaan?

Kinderen hebben recht op bescherming tegen kinderarbeid. Dat staat in het **Verdrag voor de Rechten van het Kind** dat overheden moeten respecteren. Hieronder lees je in begrijpbare taal wat er in het artikel 32 van dit verdrag staat:

Kinderen hebben het recht om beschermd te worden tegen zwaar, gevaarlijk of ongezond werk. Het mag hen niet beletten om naar school te gaan. Indien kinderen werken, moet dat in een veilige omgeving en voor een degelijk loon.

Toch waren er in 2008 naar schatting ongeveer 115 miljoen kinderen tussen 5 en 17 jaar aan het werk in gevaarlijke omstandigheden. Jammer genoeg leven vele landen die het Kinderrechtenverdrag goedgekeurd hebben, het dus niet altijd na... Daarom is het belangrijk dat UNICEF een oogje in het zeil houdt en zorgt dat er andere mogelijkheden zijn om kinderarbeid te bestrijden! Hieronder vind je de belangrijkste oplossingen:

1 Kinderen **helpen naar school gaan**, is de beste remedie. Het is ook een praktische manier om kinderarbeid te voorkomen. Kinderen hebben recht op onderwijs. Dat staat in het Kinderrechtenverdrag.

© UNICEF/INDIA/2012/0031/Pasanthi Vishwanathan